

עין משפט ורצון

המניח פרק שלישי בבא קמא

מסורת הש"ס

(ב) כ"מ ע"ב. ר"ב ד"ה
(ג) ו"ה ע"ה. (א) ד"ה
ש"ה.

הגהות רב"ח

(ב) ר"ח ד"ה שבתן כמה
שורשיה: (ג) שם ד"ה
מדקא איירין וי' ה' לא
שם ג"ל: (א) תוס' ד"ה
למאן וי' ה' ה' ל' למאן
למאן ד"ה רש"י:

גליון הש"ס

נ"ב. א"ר רב"י ג"ל
קרייתא. תמוז' י' ל' ד'
ד'ה ממלך נכר ה"ל
למפקד ממתינו לעיל דף
ט' פ"ב אלמ' ממלך
הרמב"ם משלח מ"ה שנת
ה'ה הפירו' נשאר הפקד
וכל הקודם כן וזה. וי'
לעיל ה' ע"ה תוס' ד"ה
ד"ה סבר ופ"ה:

מוסף רש"י

שטר שכתוב בו רבית.
שכנוצ' זו פלוני ליה מפלוני
מנה כרית' כן וכן למתן
פלוני (נ"ח ע"ה).

רבינו חננאל (הספד)

דאמר הלכה ופסקין
רב הונא אמר הלכה אבל
אין מורין כן ואם תהויר
בהן דבר הכל הלכה
ומורין לתן כל הקודם בהן
וכה כרב הונא דאפקד
חושילא וכרב אדא דאפקד

(א) מדבר רב"ז אל' נהיה
ש"ה היה גורם נמי חסלה
מתי' (ל' ע"ה) וזה
דל"ה שלפניו אינה מולקת על
השנה כלל ופ"ה.

(ג) נראה דל"ה ומוריו
משמ"ה דרב הלכה ופסקין
הואל' תמר הלכה אל' אין
מורין כן ורב אדא סבר הלכה
ומורין כן ואל' תמר סבר וי'.

סבנו וקשו פנ. דמחייב דעדיין לא נעשו וכל וקשים הם ומחליקין
בהן וי' קאמר רבי יהודה בוגל קאמר דמחילא אדם וכלו שאני נוח
להחליק כל כך: משרקי. מחליקין: כשכחן. כמה (ב) השכיתן כה"ר:

ואילו כל הקודם וזה לא קפני. משום דגלגל זהו רעי ואינו משכיח

כרה"ר דמוצאנו ועומד הוא וקשה
לרב: וס' קפני עלה. כדרימא
אסורין משום גול: אכילה משכיתין
קאי. ה' אסורין משום גול ואפילו
אחנן וקש הלך הכי קאמר דלאחר
שקדם חכה בהם אחר אסור לגולן
הימנו: מדקא איירין גלגל. עליה

דרכ מכלל דליהו סבר לאלתר קנסין
דלי לנכר דלימין שכתוב מאי רומא
דגלגל ה' (א) לאו שנה בגלגל: כי איירין
גלגל מקמי דשני רב נחמן. דהוה
סבירא לן דלע"ג דלון סופו להשכיח
קנים רב וי"ש דכדכר שסופו להשכיח
קנים לאלתר: לכפר דשני מי איכא
למיר' [גלגל] כלל. והשכח דקים לן
דטעמא דקנסא משום שנה הוא
מיבעיא לי לאלתר קנים או כי מייתי

שנה: שיש בו רכיש. שכתוב בו
שנה כרית: קא מוקא. עמיד
להיק: עבד ליה שומא. שם עליו
נשך ועבר כלל חשימון (שמות כב):
לזעירי ודאי פנאי דשני. דליכא למימר
דכ"ע לא קנסו דהא רבן שמעון

קנים: ככלכס ואין מורין כן קמיסלג.
מנה קמא סבר הלכה דקנסו גולן
ואין מורין כן והכי קאמר [הלכה] כל
הקודם כן וזה ופ"ה. שכתוב בו רכיש
ואי אחי מרישא לקמן לאימלוכי
אמרין ליה אסורין משום גול: אפקד
חושילא. שערין קלפין ששטח א"ש
אחד כרה"ר כדי שיתייצבו והפקדון
רב הונא והורה שהקודם כן וזה:
סליקוסמא

הכא קרן גופא קמוק וועירי אמר לך אנא דאמרי אפי' לר"מ עד כאן לא
קאמר ר"מ התם אלא דמשעת כתיבה דעבר ליה שומא אבל הכא מי י"א
דמיקר לימא כהני תנאי המוציא תבנו וקשו לרה"ר לובלים והווק בהן אחר
חייב בגולן וכל הקודם בהן וזה ואסורין משום גול ר"ש בן גמליאל אמר
כל המקלקלין ברה"ר והווקין חייבין לשלם וכל הקודם בהן וזה ומותרין
משום גול הא גופא קשיא אמרת כל הקודם בהן וזה והדר קאמר אסורין
משום גול אלא לאו הכי קאמר וכל הקודם בהן וזה בשבחו ואסורין
משום גול אגופן ואחא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' גולן נמי כל הקודם
בהן וזה לזעירי ודאי תנאי היא לרב מי לימא תנאי היא אמר לך רב דכולי
עלמא קנסו גולן משום שבחו והכא בהלכה ואין מורין כן קא מיפלגי דאחמר
רב הונא אמר רב "הלכה ואין מורין כן רב אדא בר אבהה אמר הלכה
ומורין כן איני והא רב הונא אפקד חושילא רב אדא בר אבהה אפקד
סליקוסמא

רבי' כמקום קרן ואין לומר שאלך הן כשרים שלא עשו שומא כיון שניכר מתוך השטר הרבית לא יבא לגבות הרבית על ידי שטר זה והא
דמנ' בלחיה נשך (שם ע"ה): שהעדים עוזרים בלא תעשה היינו כגון שאין ניכר הרבית מתוך השטר דהא אמרי' בשמעתין דמשעת כתיבה
עבר ליה שומא א"כ בשטר זה עוזרים בלא תעשה וי"ל דלא חשימון עליו נשך לאינשי במלוא וזהו ועבר משמע להו ולהכי לא מפסקי
בהו כדאמרין (שם ע"ה): לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו א"כ כגון שיש עדים שהם אטקין מחמת נפשות וכן ל"ל בשטר
זכר המוקדמים דים שמעין אומה כר"מ אכל דרנן כשרי ואפי' רבי מאיר אין פוסל אלא מעטס קנס ואחאי פלוס עדים פסולים הם
שחממו על שטר מוקדם אלא י"ל שיש עדים שהיו אטקסין מחמת נפשות א"כ כגון שאמרו טעינו בשנת המלך ואומר ר"י דהלכה כרנן
אפי' דק"ל (מסעות דף ס'): כר' מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקנסותיו וכן פסקו הלכות גדולות כרנן דר"מ מעטס זה
במעצרת חזירו ומינתק חזירו (יבמות ל"ו): [ע"ה] תוספות וזהו ק"ה. ד"ה א"ר עקיבא: דמשעת כתיבה עבר ליה שומא.
קמה לרבי' יתקן מה שומא יש כן ומה מוקם עדותן ללוה והלא לא יגבו כ"ד הרבית ע"י שטר זה כיון שניכר כמותו רבית:
לימא כהני תנאי בו. מכלאן יש להוכיח דל"ג במתני' במילתיה דרשב"ג ל כל הקודם כן וזה דלי גרסין ליה הוה ליה לאחיו (א)
דעל כרחק רשב"ג אגופן נמי קנים דלי לאו הכי במאי פליג אתנא קמא וי"ל דהוי מצי לחיי' דכולהו רשב"ג היא וי"ק שהיה
רנן שמעון בן גמליאל אומר כי א"כ ס"ד דוקא תבנו וקשו דליכא שנה טובא אלל שאר דברים לא ואחא רבן שמעון בן
גמליאל למימר דכל המקלקלין שין אפי' ליה זהו אלא שנה פורמא:

והדר קאמר דאסורין משום גול. ולא צעי למימר דאסורין משום גול לאותו שקדם חכה ורשב"ג קאמר דמותרין דלון סברא
לפילגו כהני: לזעירי ודאי תנאי היא. דלון סברא לומר דפליגי בהלכה ומורין כן לעיני שנה דפשיטא דלכולי עלמא מורין:
וקמי

תבנו וקשו תנן משום דמשרקי. והא דמחייב מחייב בגלגל
אפי' דלא שריק היינו משום דלית ביה שנהא ולא
המירו להוליא כנסה: דבר שיש בו שנה קנסו גופו משום שכתוב

מכלאן יש להוכיח דל"ג כל הקודם כן וזה גבי מלגעי קרן חסות

וגדר שנהא לרה"ר דהסא ליכא
שנהא: שומא שיש בו רבית
קונסין אותו ואינו גובה לא את
הקרן ולא את הרבית. נראה לר"י

שר"מ קונס להפסד החוב לגמרי
אפי' בהולאה ועדות אחרת דמשמע
לישנה דלון גובה לא את הקרן ולא
את הרבית דמשמע דלון גובה כלל
וכן משמע מדמורי חוב המוקדמין
משום שנהא שמשפד גוף הממון ואין
להקשות דכפרק אחריו נשך (כ"מ)

ד"ה ע"ה. וספ"ה. מדמי קרן דהכא דשטר
שיש בו רבית לשטר חוב המוקדמין
ומוקי ה"ה דשטר חוב כר"מ וה"ה
מדמי דהכא מפסקי גוף המלוא והסא
אין מפסקי אלא השטר דמה שאין
מפסקי שם אלא השטר לפי שלא

היה עבירה בגוף המלוא אלא בשטר
אכל כרית' יש עבירה דהולאה
כרית' אפי' בלא שטר אפי' דלמירין
דמשעת כתיבה עבר ליה שומא
גלגל שטר נמי איכא חסורא בגלגל
הקשה ריב"א א"כ יפסקי כל מוצו
לגמרי מלני הלוה חוטא נשכר ואורי'
דלון זה קושא כי המלוא שמרית
קנסו בגוף מחמת השנה וממון קר
זהו אכל הלוה אין לנו כמה לקנט
שמלמו על מנת לפדות הלוה ליה:
וחכמים אומרים גובה את
הקרן בו. משמע

שגובה ע"פ השטר אפי' משמעדי

וקשה לר"י למה השטר כשר כיון

שהעדים עוזרים על לא חשימון

אפי' דאין עדי' ממס דלון מרימין

כלום לא קי"ל כדפי' (פסחים דף מ.)

למה שאוכל בגלות להכעיס פסול והא

דלא מני לה כזה נזכר (שם דף מ.) ה"כ

לא מני ליה אלא ככלל מלוא חמיה

דמשמע התם בגמרא גבי מלוה

כרית' מלוה הנאה כרית' ואין לומר

דמיירי גלון ניכר הרבית בשטר

אלא כחוב כממא פלוני חייב לפלוני

מנה ופסקו העדים שהכל קרן ואח"כ

נודע שהוא רבית דכפרק אחריו נשך

(כ"מ דף ע"ה. וספ"ה) מתוך ר' יוחנן

עלה דה"ה דשטר חוב המוקדמין

פסולין אפילו מימא רבנן גזירה שמה

יגבה ממון ראשון ואין ניכר בשטר

שיש בו רבית נמי לגזור שמה יגבה

רבית כמקום קרן ואין לומר שאלך הן כשרים שלא עשו שומא כיון שניכר מתוך השטר הרבית לא יבא לגבות הרבית על ידי שטר זה והא

דמנ' בלחיה נשך (שם ע"ה): שהעדים עוזרים בלא תעשה היינו כגון שאין ניכר הרבית מתוך השטר דהא אמרי' בשמעתין דמשעת כתיבה

עבר ליה שומא א"כ בשטר זה עוזרים בלא תעשה וי"ל דלא חשימון עליו נשך לאינשי במלוא וזהו ועבר משמע להו ולהכי לא מפסקי

בהו כדאמרין (שם ע"ה): לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו א"כ כגון שיש עדים שהם אטקין מחמת נפשות וכן ל"ל בשטר

זכר המוקדמים דים שמעין אומה כר"מ אכל דרנן כשרי ואפי' רבי מאיר אין פוסל אלא מעטס קנס ואחאי פלוס עדים פסולים הם

שחממו על שטר מוקדם אלא י"ל שיש עדים שהיו אטקסין מחמת נפשות א"כ כגון שאמרו טעינו בשנת המלך ואומר ר"י דהלכה כרנן

אפי' דק"ל (מסעות דף ס'): כר' מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקנסותיו וכן פסקו הלכות גדולות כרנן דר"מ מעטס זה

במעצרת חזירו ומינתק חזירו (יבמות ל"ו): [ע"ה] תוספות וזהו ק"ה. ד"ה א"ר עקיבא: דמשעת כתיבה עבר ליה שומא.

קמה לרבי' יתקן מה שומא יש כן ומה מוקם עדותן ללוה והלא לא יגבו כ"ד הרבית ע"י שטר זה כיון שניכר כמותו רבית:

לימא כהני תנאי בו. מכלאן יש להוכיח דל"ג במתני' במילתיה דרשב"ג ל כל הקודם כן וזה דלי גרסין ליה הוה ליה לאחיו (א)

דעל כרחק רשב"ג אגופן נמי קנים דלי לאו הכי במאי פליג אתנא קמא וי"ל דהוי מצי לחיי' דכולהו רשב"ג היא וי"ק שהיה

רנן שמעון בן גמליאל אומר כי א"כ ס"ד דוקא תבנו וקשו דליכא שנה טובא אלל שאר דברים לא ואחא רבן שמעון בן

גמליאל למימר דכל המקלקלין שין אפי' ליה זהו אלא שנה פורמא:

תבנו וקשו תנן משום דמשרקי. והא דמחייב מחייב בגלגל
אפי' דלא שריק היינו משום דלית ביה שנהא ולא
המירו להוליא כנסה: דבר שיש בו שנה קנסו גופו משום שכתוב

מכלאן יש להוכיח דל"ג כל הקודם כן וזה גבי מלגעי קרן חסות

וגדר שנהא לרה"ר דהסא ליכא
שנהא: שומא שיש בו רבית
קונסין אותו ואינו גובה לא את
הקרן ולא את הרבית. נראה לר"י

שר"מ קונס להפסד החוב לגמרי
אפי' בהולאה ועדות אחרת דמשמע
לישנה דלון גובה לא את הקרן ולא
את הרבית דמשמע דלון גובה כלל
וכן משמע מדמורי חוב המוקדמין
משום שנהא שמשפד גוף הממון ואין
להקשות דכפרק אחריו נשך (כ"מ)

ד"ה ע"ה. וספ"ה. מדמי קרן דהכא דשטר
שיש בו רבית לשטר חוב המוקדמין
ומוקי ה"ה דשטר חוב כר"מ וה"ה
מדמי דהכא מפסקי גוף המלוא והסא
אין מפסקי אלא השטר דמה שאין
מפסקי שם אלא השטר לפי שלא

היה עבירה בגוף המלוא אלא בשטר
אכל כרית' יש עבירה דהולאה
כרית' אפי' בלא שטר אפי' דלמירין
דמשעת כתיבה עבר ליה שומא
גלגל שטר נמי איכא חסורא בגלגל
הקשה ריב"א א"כ יפסקי כל מוצו
לגמרי מלני הלוה חוטא נשכר ואורי'
דלון זה קושא כי המלוא שמרית
קנסו בגוף מחמת השנה וממון קר
זהו אכל הלוה אין לנו כמה לקנט
שמלמו על מנת לפדות הלוה ליה:
וחכמים אומרים גובה את
הקרן בו. משמע

שגובה ע"פ השטר אפי' משמעדי

וקשה לר"י למה השטר כשר כיון

שהעדים עוזרים על לא חשימון

אפי' דאין עדי' ממס דלון מרימין

כלום לא קי"ל כדפי' (פסחים דף מ.)

למה שאוכל בגלות להכעיס פסול והא

דלא מני לה כזה נזכר (שם דף מ.) ה"כ

לא מני ליה אלא ככלל מלוא חמיה

דמשמע התם בגמרא גבי מלוה

כרית' מלוה הנאה כרית' ואין לומר

דמיירי גלון ניכר הרבית בשטר

אלא כחוב כממא פלוני חייב לפלוני

מנה ופסקו העדים שהכל קרן ואח"כ

נודע שהוא רבית דכפרק אחריו נשך

(כ"מ דף ע"ה. וספ"ה) מתוך ר' יוחנן

עלה דה"ה דשטר חוב המוקדמין

פסולין אפילו מימא רבנן גזירה שמה

יגבה ממון ראשון ואין ניכר בשטר

שיש בו רבית נמי לגזור שמה יגבה

רבית כמקום קרן ואין לומר שאלך הן כשרים שלא עשו שומא כיון שניכר מתוך השטר הרבית לא יבא לגבות הרבית על ידי שטר זה והא

דמנ' בלחיה נשך (שם ע"ה): שהעדים עוזרים בלא תעשה היינו כגון שאין ניכר הרבית מתוך השטר דהא אמרי' בשמעתין דמשעת כתיבה

עבר ליה שומא א"כ בשטר זה עוזרים בלא תעשה וי"ל דלא חשימון עליו נשך לאינשי במלוא וזהו ועבר משמע להו ולהכי לא מפסקי

בהו כדאמרין (שם ע"ה): לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו א"כ כגון שיש עדים שהם אטקין מחמת נפשות וכן ל"ל בשטר

זכר המוקדמים דים שמעין אומה כר"מ אכל דרנן כשרי ואפי' רבי מאיר אין פוסל אלא מעטס קנס ואחאי פלוס עדים פסולים הם

שחממו על שטר מוקדם אלא י"ל שיש עדים שהיו אטקסין מחמת נפשות א"כ כגון שאמרו טעינו בשנת המלך ואומר ר"י דהלכה כרנן

אפי' דק"ל (מסעות דף ס'): כר' מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקנסותיו וכן פסקו הלכות גדולות כרנן דר"מ מעטס זה

במעצרת חזירו ומינתק חזירו (יבמות ל"ו): [ע"ה] תוספות וזהו ק"ה. ד"ה א"ר עקיבא: דמשעת כתיבה עבר ליה שומא.

קמה לרבי' יתקן מה שומא יש כן ומה מוקם עדותן ללוה והלא לא יגבו כ"ד הרבית ע"י שטר זה כיון שניכר כמותו רבית:

לימא כהני תנאי בו. מכלאן יש להוכיח דל"ג במתני' במילתיה דרשב"ג ל כל הקודם כן וזה דלי גרסין ליה הוה ליה לאחיו (א)

דעל כרחק רשב"ג אגופן נמי קנים דלי לאו הכי במאי פליג אתנא קמא וי"ל דהוי מצי לחיי' דכולהו רשב"ג היא וי"ק שהיה

רנן שמעון בן גמליאל אומר כי א"כ ס"ד דוקא תבנו וקשו דליכא שנה טובא אלל שאר דברים לא ואחא רבן שמעון בן

גמליאל למימר דכל המקלקלין שין אפי' ליה זהו אלא שנה פורמא:

רבינו חננאל

חייב. רב אשי אמר תבנו
וקשו שני אפי' ר'
יהודה מורה שחייב משום
דמשרקי מי שרגלי בו
אדם מחליקין בהן לפיכך
חייב לדרבי הכל: וכל
אמר וזה. אמר
רב וזה בין בגולן בין
בשבחו קנסו גולן אפי'
שבחו והי' מילי כדבר
שיש בו שנה דעירי אמר
בשבחו וזה. לא קנסו גולן
משום שכתוב וי' סבר רב
זה חסורא תבנו לרשות
הרבים לישוקי ברגלי בו
אדם ולהשכיח ולהעשות
זבל קנסתא אפילו כעיקר
וקרן וזה בכל
ורמין גלגל דתנאי דלא
קמי' כל הקודם וזה.
ופריק תנא רישא בחבן
וקש כל הקודם וזה והוא
הדיו' לגלגל. והתני' אמר
משום גול. ופריק אבוליה
בין בחבן בין בגלגל קמי'
בבחיא אסורין משום
גול. (ל' כלומר הברייתא
חולקת על המשנה ואמרי'
הוא לא תני הכי והביא
תני בבחיא בחבן וקש
מותרין משום גול. ובגלגל
אסורין משום גול ופריק
רב בחבן כן יצחק וזה
שיש בו שנה כגון החבן
נעשה כן נעשה גלגל
ויוצא בו קנסו גולן
משום שבחו ובר שאין בו
שנה כגון גלגל לא קנסו
ומיבעיא לן רב דאמר קנסו
גולן משום שבחו לאלתר
קנים בעת שהציאו מיר
הקודם בו וזה או אם
נשאר ברשות הרבים וכן
חולקת על המשנה ואמרי' כן
הקודם בו וזה בגולן
וכל שכן בשבחו דקנסין
ליה משום דקלקל ברשות
הרבים ואחיו למיפסדה
מותרין גלגל דלית ליה
שבחא ש"מ דמיר קנסתא
ודחי' לה ואתנין לאוקמא
לה דרב ודעירי כחאי
דתן שטר שיש בו רבית
קונסין אותו ואינו גובה

כ"ו רב מאיר וועירי
בכמים דהו' ואמרי' כל
הא אמר אנא לרבי הכל
אמרי' בו וי"ל רב וכל
דבי שיש בו שנה קנסו

גופו משום שבחו מיהו
ליה קנסין ליה מיר קנסין
ליה או לכי מייתי שבחא
קנסין ליה איבעיא להו
דלא איפשיטא ומוציא
דשפעתא כרב ריהטא.

והכי הא אמר רב הונא ורב
אדא והוריווי' משמיה
אדא הלכה (ו' מיהו הורה
ואפקד חושילא ששעתיה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones